

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 636/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Irsákom, Advokátska kancelária, Jelačičova 4, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 21 C 153/2012 z 3. júna 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 212/2014 z 27. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Irsákom, vo veci namietaného porušenia jej základného

práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 21 C 153/2012 z 3. júna 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 212/2014 z 27. novembra 2014.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že «Rozsudkom Okresného súdu Poprad č. 21C/153/2012-197 zo dňa 3. júna 2014 v spojitosti s Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 7Co/212/2014 zo dňa 27. Novembra 2014 bol právoplatne zamietnutý návrh... na určenie, že vec – nehnuteľnosti opísané nižšie – patria do dedičstva po jej zomrelej matke [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]...

Predmetom určenia, že veci patria do dedičstva po zomrelej [REDACTED] boli nehnuteľnosti, nachádzajúce sa v kat. úz. [REDACTED] na [REDACTED], a spoluvlastnícky podiel v 1/4-ine k tam evidovaným nehnuteľnostiam, ktoré boli pôvodne evidované na PK vložke [REDACTED] v kat. úz. [REDACTED] ako parcela č. [REDACTED] o výmere 799 m² a na ňom postavený dom [REDACTED].

Spoluvlastnícky podiel vo výške 1/2- k predmetným nehnuteľnostiam nadobudla matka navrhovateľky [REDACTED], [REDACTED] spoločne s jej otcom (manželom [REDACTED] [REDACTED]) [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] počas ich manželstva, a to ešte v roku 1943...

Napriek tejto skutočnosti, štátne notárstvo v Poprade v konaní č. D 252/75 v rozhodnutí zo dňa 20. Mája 1975 prejednálo bez opory v zákone, bez akéhokoľvek právneho odôvodnenia, iba s odôvodnením, že tak uviedli dedičia, tento majetok, teda spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici k parcele č. [REDACTED] o výmere 799 m² a na ňom postavený dom [REDACTED], evidovaných na PK vložke [REDACTED] pre kat. úz. obce [REDACTED] ako výlučné vlastníctvo otca sťažovateľky, [REDACTED]...

Vyjadrenia dedičov pritom pre takéto rozhodnutie, t.j. prejednanie celého spoluvlastníckeho podielu k danej parcele ako výlučného majetku po [REDACTED] nemohli byť právne relevantné pre vydanie takéhoto rozhodnutia, pretože notársky úrad mal povinnosť riadne prešetriť právny stav.

Na základe takto nesprávne prejednaného majetku po otcovi sťažovateľky, [REDACTED], [REDACTED], bolo v danom konaní celé dedičstvo priznané synovi poručiťela a bratovi sťažovateľky, [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED]...

Týmto protiprávnym prededením celého spoluvlastníckeho podielu vo výške 1/2-ice k parcele č. [REDACTED] o výmere 799 m² bola matka sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED] ukrátená na svojich právach na ochranu vlastníctva, preto podala na Okresnom súde v Poprade žalobu o určenie vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu vo výške 1/4-iny k parcele č. [REDACTED] o výmere 799 m². Predmetné konanie bolo vedené na OS Poprad pod č.k. 21 C/153/2012 Pôvodná navrhovateľka [REDACTED], [REDACTED] však [REDACTED] zomrela, preto v tomto konaní pokračovali na strane navrhovateľa jej dedičia, vrátane sťažovateľky a pôvodný návrh o určenie vlastníckeho práva v 1/4-ine v prospech pôvodnej navrhovateľky, zomrelej [REDACTED], [REDACTED], bol zmenený na návrh na určenie, že vec, teda ňou uplatňovaný spoluvlastnícky podiel vo výške 1/4-iny k parcele [REDACTED] o výmere 799 m² patrí do dedičstva po zomrelej [REDACTED], [REDACTED].

Súd návrh na určenie, že vec patrí do dedičstva zamietol, a to na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď bez akýchkoľvek dôkazov a odborných posudkov odborníkov na uhorské obyčajové právo platné v čase uzatvorenia zmluvy...

... porušovatelia, tak prvostupňový súd, ako aj odvolací súd nevzali pri právnom posúdení danej veci do úvahy skutočnosť, že síce v čase uzatvorenia zmluvy platilo z hľadiska civilno-právneho tzv. uhorské obyčajové právo, avšak platila aj Ústavná listina Československej republiky č. 121/1920 Sb., teda súd mal povinnosť vykladať uhorské obyčajové právo nie spôsobom, akým bolo vykladané v čase uhorskej monarchie, teda v stredoveku, vo feudálnom štáte, teda, že muž bol jediným nositeľom práv a žena bola jeho majetkom, o čom svedčila aj skutočnosť, že v zmysle uhorského obyčajového práva žena po svojom výdaji stratila celú svoju identitu, vrátane svojho mena, keď jej menom sa stalo v preklade „žena svojho manžela, ale súd mal pri právnom posúdení povinnosť vyložiť dané uhorské obyčajové právo, ktoré platilo na území Slovenska z dôvodu, že nebolo zrušené v súlade s v čase uzatvorenia nadobúdacej zmluvy platnou demokratickou Ústavnou listinou

Československej republiky č. 121/1920 Sb., kde podľa Hlavy piatej „Práva a svobody, jakož i povinnosti občanské...

Keďže v danom konaní nebolo preukázané, že by existovala akákoľvek manželská dohoda, podľa ktorej by mal byť nadobúdateľom nehnuteľností počas manželstva iba manžel, [REDAKOVANÉ], a čom svedčí aj skutočnosť, že pôvodnou navrhovateľkou v konaní o určenie, že pozemok patrí do dedičstva bola samotná manželka [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], je zrejmé, že vo svetle vyššie uvedeného ustanovenia § 106, ods. 1. Ústavnej listiny Československej republiky č. 121/1920 Sb. porušovatelia práv sťažovateľky, tak súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací porušili právo sťažovateľky na spravodlivý proces tým, že nesprávne právne posúdili prejednávajúcu vec tým, že nerešpektovali základné ústavné právo sťažovateľky platné v čase uzatvorenia zmluvy, zabezpečujúce jej rovnosť pohlavia a bez opory v manželskej dohode a v rozpore so skutkovým stavom vec právne posúdili tak, že danú parcelu nadobudlo do výlučného vlastníctva iba [REDAKOVANÉ] a jeho manželka bola evidovaná na danej PK vložke iba pre účely evidenčné.

Na základe takéhoto nesprávneho právneho posúdenia vydal Okresný súd Poprad dňa 3. júna 2014 Rozsudok č. 21 C/153/2012-197, ktorým žalobu sťažovateľky o určenie, že spoluvlastnícky podiel vo výške 1/4-iny k parcele [REDAKOVANÉ] o výmere 799 m² patrí do dedičstva po zomrelej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zomrelej [REDAKOVANÉ] zamietol.

Odvolací súd v Prešove rozsudok súdu prvého stupňa s rovnakým odôvodnením..., teda na základe nesprávneho právneho posúdenia veci potvrdil...

Rozhodnutím, ktorým došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa, je Rozsudok Okresného súdu Poprad č. 21 C/153/2012-197 zo dňa 3. júna 2014 a Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 7Co/212/2014 zo dňa 27. Novembra 2014.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, ako i práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vidí sťažovateľ v skutočnosti, že

porušovatelia, civilné súdy, nesprávne právne posúdili jeho právnu vec a na základe toho vydali protizákonné rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť...

V predmetnom konaní pred Krajským súdom Prešov a Okresným súdom Poprad došlo, ako je odôvodnené vyššie v časti I. - Skutkový stav - tejto sťažnosti k nesprávnemu hmotnoprávnemu posúdeniu veci a tým v zmysle uvedeného Nálezu US k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Porušením ústavných práv sťažovateľky v danom konaní vznikla sťažovateľke škoda, účastníci v danom napadnutom konaní na strane odporcu na predmetnej parcele č. [REDAKOVANÉ] o výmere 799 m² v kat. úz. [REDAKOVANÉ] počas konania v danej súdnej veci postavili domovú nehnuteľnosť, pričom napadnutí porušovatelia ústavných práv sťažovateľky jej nepriznali požadovanú právnu ochranu proti tomuto nereštitutovateľnému stavu, o ktorú ochranu sťažovateľka žiadala formou návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorá bolo najskôr v danom konaní Uznesením Okresného súdu v Poprade č. 12C/45/2012-55 zo dňa 11.6.2012 sťažovateľke priznaná, avšak potom bola táto ochrana sťažovateľke Uznesením Krajského súdu v Prešove 20Co/186/2012-107 zo dňa 18.9.2012 právoplatne odopretá...

Týmto vznikla sťažovateľke majetková aj nemajetková ujma, pretože jej vlastníctvo, resp. spoluvlastnícke právo k parcele bolo neposkytnutím ochrany vo forme predbežného opatrenia znehodnotené, daná parcela sa nedá je zastavaním užívať ani predať, ani rozdeliť.».

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/212/2014 a Okresný súd Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 21C/153/2012 porušil základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], bytom v [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Okresného súdu Poprad č. 21 C/153/2012-197 zo dňa 3. Júna 2014 Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. 7Co/212/2014 zo dňa 27. Novembra 2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDACTED], [REDACTED], bytom [REDACTED] [REDACTED] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- Eur, ktoré sú Krajský súd v Prešove a Okresný súd Poprad povinní zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

4. [REDACTED], [REDACTED], bytom v [REDACTED]... priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 296,44 €..., ktorú sú Krajský súd v Prešove a Okresný súd Poprad povinní vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky, JUDr. Stanislava Irsáka, advokáta, vedený [REDACTED] pod číslom... do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sp. zn. 7 Co 212/2014 z 27. novembra 2014 uviedol najmä:

«Podľa výpisu z pozemkovej knihy [REDACTED] kat. úz. [REDACTED] parc. č. [REDACTED] - dom súp. č. [REDACTED] a dvor bol v podielovom spoluvlastníctve [REDACTED] (žena [REDACTED]) a [REDACTED] (muž [REDACTED]). Ako poznámka je uvedená kúpa [REDACTED].

Pôvodná pozemnoknižná parcela č. [REDACTED] je podľa identifikácie parciel totožná s parcelami č. [REDACTED] o výmere 310 m² a č. [REDACTED] o výmere 253 m².

Podľa vyjadrenia Správy katastra Poprad kúpna zmluva z roku 1943 nie je obsahom zbierky listín týkajúcich sa spornej nehnuteľnosti. Žalobkyňa v 1. rade nevedela presne špecifikovať dátum uzatvorenia kúpnej zmluvy, ktorou jej právní predchodcovia mali nehnuteľnosť v podiele 1/2-ice nadobudnúť. Ak nehnuteľnosť bola nadobudnutá v roku 1943, podľa uhorského obyčajového práva nebolo možné nadobudnúť vec do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko uhorské obyčajové právo bezpodielové spoluvlastníctvo nepoznalo. Nebohý [REDACTED] a nebohá [REDACTED] podľa vyjadrenia žalobkyne v 1. rade uzavreli manželstvo približne v roku 1934. Z výkladu uhorského obyčajového

práva je zrejmé, že manželstvo neprekáža ani jednej strane manželskej, aby mohla svojim majetkom voľne nakladať. Majetok manžela, tak ako aj majetok manželkin, sú navzájom úplne. Manželovi nepatrí majetku manželkinho, ani žiadne spravovanie, ani žiadne dispozičné právo. Výnimkou je len tá čiastka manželského majetku, ktorá je k prospechu manžela viazaná ako veno a okrem vena je celý ostatný majetok manželkin voľným majetkom. Na veno, pozostávajúce z vecí nespotebiteľných (najmä z nehnuteľností), nadobudne manžel len právo požívacie. Pokiaľ v roku 1943 kúpou nebohy [REDACTED] nadobudol podiel 1/2-ice k spornej nehnuteľnosti spoluvlastnícky podiel bol vo výlučnom vlastníctve nebohého [REDACTED] [REDACTED]. Z obsahu výpisu z pozemkovej knihy [REDACTED] je zrejmé, že podielovým spoluvlastníkom v rozsahu 1/2-ice k pozemku s parcelným č. [REDACTED] bol neb. [REDACTED] [REDACTED]. Ak v zátvorke je uvedený údaj „žena [REDACTED]“ je zrejmé a vyplýva to aj z registra vlastníkov vedených v pozemkovej knihe k. ú. [REDACTED], že údaj o manželke, manželovi v pozemkovej knihe slúžil na bližšiu identifikáciu osoby vlastníka, keď v jednotlivých obciach sa vyskytovalo viac fyzických osôb s rovnakým priezviskom a menom. V minulosti hlavne v obciach i krstné mená fyzických osôb boli v rodinách väčšinou rovnaké (napr. Jozef, Ján, Mária, Anna). Nie je preto sporné, že na bližšiu identifikáciu fyzickej osoby v pozemkovej knihe slúžil údaj o manželovi, manželke. Po smrti nebohého [REDACTED] [REDACTED] titulom dedenia nadobudol podiel 1/2-ice k nehnuteľnosti [REDACTED] [REDACTED]. Z obsahu rozhodnutia v dedičskej veci vedenej na Štátnom notárstve Poprad sp. zn. D 252/75 je zrejmé, že predmetom dedičstva bol podiel 1/2-ice k nehnuteľnosti tvoriacej predmet sporu. Z obsahu rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva Poprad je zrejmý i okruh dedičov. Okrem iných účastníkom dedičského konania bola aj [REDACTED], ktorá nemala výhrady k výške prejednávaného spoluvlastníckeho podielu v dedičskom konaní. [REDACTED] [REDACTED] ako podielový spoluvlastník predmetnej nehnuteľnosti bol zmluvnou stranou dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva z 20.05.1981, na základe ktorej reálnou delbou sa stal výlučným vlastníkom pozemku parc. č. [REDACTED]. Nie je dôvod mať pochybnosti o platnosti tejto dohody uzavretej bez [REDACTED], ktorá nebola podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti. Titulom dedenia po neb. [REDACTED] [REDACTED] nehnuteľnosť pozemok parc. č. [REDACTED] nadobudla žalovaná.

Okrem toho i keby právnemu predchodcovi žalovanej [REDACTED] [REDACTED] nesvedčil iný právny titul, je nepochybné, že na jeho strane boli splnené podmienky pre vydržanie najneskôr k 20.05.1985, keď najneskôr od 20.03.1975 (dátum vydania dedičského rozhodnutia vo veci sp. zn. D 252/75) bol oprávneným držiteľom nehnuteľností.

Súd prvého stupňa s prihliadnutím na vyššie uvedené žalobu zamietol...

Pri rozhodovaní vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. ...

Nesprávnym je i tvrdenie, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa aplikoval nesprávny právny predpis. Pri rozhodovaní ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku sa vychádzalo z uhorského obyčajového práva upravujúceho koakvizíciu. Inštitút koakvizície sa zakladá na domnienke, že manželia, ktorí nie sú ani šľachtici ani honoraciori, prispievajú počas manželstva spoločnou prácou ku rozmnoženiu svojho majetku a tak je len slušné, aby bol tento majetkový prírastok pri zaniknutí manželstva medzi nimi rozdelený. Dokiaľ manželstvo trvá nemá koakvizícia žiadneho praktického účinku. Každá strana nakladá majetkom, aj v dobe manželstva ňou nadobudnutým, práve tak voľne, ako tým, ktorý už mala pri uzavretí manželstva. Práve preto nie je možné žiadať počas manželstva ani zaistenie ani rozdelenie koakvizície. Ak veritelia zabavia majetok jednej manželskej strany, druhá manželská strana nemôže podať žalobu excindačnú na základe koakvizície. Ak ale manželstvo zaniklo smrťou jednej strany alebo súdnym rozlúčením manželstva môže každá manželská strana žiadať od druhej manželskej strany (resp. jej dedičov), nakoľko jej patrí koakvizičné právo, aby jej vydala polovicu toho, čo jej prirástlo na majetku počas manželstva. Ide o právnu možnosť a preto je na vôli pozostalého manžela, či si svoje koakvizičné právo uplatní alebo nie. Ak pozostalý manžel pri dedičskom konaní sám žiada, aby dedičstvo po nebohom manželovi bolo titulom dedenia odovzdané jeho deťom alebo niektorému dieťaťu nemôže neskôr uplatňovať k tomuto dedičstvu nárok koakvizičný.

Dedičstvo po nebohom [REDACTED], [REDACTED], ktorý bol manželom pôvodnej žalobkyne bolo prejednané pred Štátnym notárstvom Poprad v konaní

vedenom pod sp. zn. D 252/75. Za preberateľa dedičstva po nebohom [REDACTED] bol na základe rozhodnutia Štátneho notárstva Poprad zo dňa 20.3.1975 (č.l. 12 spisu) ustanovený jeho syn [REDACTED]. Uvedené rozhodnutie sa vzťahovalo i na spoluvlastnícky podiel 1/2 k nehnuteľnosti zapísanej vo vložke [REDACTED] kat. úz. [REDACTED] ako parcela č. [REDACTED]. Dedičského konania sa zúčastnili aj manželka poručiteľa [REDACTED] a jeho dcéra [REDACTED], teda pôvodná žalobkyňa a terajšia žalobkyňa v 1. rade. [REDACTED] ako to vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia veľkosť spoluvlastníckeho podielu nebohého [REDACTED] nespochybňovala a ani si neuplatnila svoje koakvizičné právo k majetku prejednávanému v dedičskom konaní. Spolu s ďalšími dedičmi navrhla, aby za preberateľa majetku nebohého [REDACTED] bol ustanovený dedič [REDACTED] v prospech ktorého sa dokonca zriekla výplaty na ňu pripadajúceho podielu z dedičstva. Takéto konanie pôvodnej žalobkyne [REDACTED] v dedičskom konaní po nebohom [REDACTED] [REDACTED] nemožno hodnotiť inak ako zrieknutie sa koakvizície mlčky.

Čo sa týka údajov uvedeného v zátvorke vo výpise z pozemkovej knihy [REDACTED] kat. úz. [REDACTED] (č.l. 11 spisu) tento ako na to správne poukazuje prvostupňový súd slúžil iba na bližšiu identifikáciu osoby vlastníka v pozemkovej knihe. Presné vedenie pozemkovej knihy sťažovalo nedôsledné zavádzanie mien tým, že v niektorej pozemkovej knihe bolo viac osôb s rovnakými menami a priezviskami. Následkom toho nebolo možné presne ustáliť totožnosť osoby, o ktorej majetku tá ktorá listina vypovedá a či osoba, ktorá listinu podpísala je bez akýchkoľvek pochybností totožnou s pozemnoknižným vlastníkom. K odstráneniu týchto veľkých nedostatkov sa vyžadovalo, aby v takýchto prípadoch boli vždy uvedené bližšie označenia osoby, ako v listine tak aj v pozemkovej knihe. Pri mene vlastníka, ktorý bol ženatý bolo účelné vždy uvádzať meno a priezvisko jeho manželky. Uvedenie mena a priezviska [REDACTED] v zátvorke pri mene [REDACTED] slúžilo iba na bližšiu identifikáciu tohto podielového spoluvlastníka.

Nesprávnym je tiež tvrdenie, podľa ktorého dedičstvá po [REDACTED] neboli do dnešného dňa vysporiadané, nakoľko proti týmto rozhodnutiam boli podané návrhy na obnovu konania, o ktorých sa ešte právoplatne nerozhodlo. Podanie návrhov na obnovu konania vplyv na právoplatnosť pôvodných rozhodnutí vplyv nemá. Prebiehajúce konania

o návrhoch na obnovu konania nie sú ani dôvodom pre prerušenie konania v tejto veci. Ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. dáva súdu iba možnosť konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Je preto na úvahe súdu, či konanie preruší alebo bude v ňom ďalej pokračovať.»

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom pod sp. zn. 21 C 153/2012 z 3. júna 2014, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné sudy.

Proti rozsudku okresného súdu č. k. 21 C 153/2012-197 z 3. júna 2014 bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky podľa ústavy a dohovoru mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v tomto rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľka zákonnú možnosť podať proti rozsudku okresného súdu odvolanie aj využila.

2. Vo vzťahu k námietke porušenia práv sťažovateľky týkajúcej sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Co 2012/2014 z 27. novembra 2014, ústavný súd konštatuje, že je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné sudy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o

ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľka svoje námietky voči rozhodnutiu krajského súdu „koncentrovala“ do jedinej vety. Tvrdí, že v namietanom konaní a rozhodnutí krajského súdu „došlo k nesprávnemu hmotnoprávnemu posúdeniu veci“, a tým k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa stálej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07, II. ÚS 337/2014).

Krajský súd v rozhodnutí z 27. novembra 2014 dostatočne a presvedčivo vysvetlil, akými úvahami sa pri rozhodovaní o sťažovateľkinom odvolaní riadil.

Z pohľadu ústavného súdu sa závery krajského súdu javia ako presvedčivé, nemajú známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sa sťažovateľka s týmito závermi nestotožňuje, nemôže sama osebe znamenať porušenie označených práv.

Keďže závery krajského súdu obstoja z hľadiska zachovania namietaného základného práva, ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015